

**НИЙТИЙН АЛБАНД НИЙТИЙН БОЛОН ХУВИЙН АШИГ СОНИРХЛЫГ
ЗОХИЦУУЛАХ, АШИГ СОНИРХЛЫН ЗӨРЧЛӨӨС УРЬДЧИЛАН
СЭРГИЙЛЭХ ТУХАЙ ХУУЛЬД НЭМЭЛТ, ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ
ХУУЛИЙН ТӨСӨЛ БОЛОН ХАМТ ӨРГӨН МЭДҮҮЛСЭН ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН
ХЭЛЭЛЦЭХ ЭСЭХ ТАЛААРХ ХУУЛЬ ЗҮЙН БАЙНГЫН ХОРООНЫ САНАЛ,
ДҮГНЭЛТ**

2023 оны 03 дугаар
сарын 21-ний өдөр

Улаанбаатар
хот

Илтгэгч нь: Улсын Их Хурлын гишүүн Ш.Адъяаа

Улсын Их Хурлын дарга, эрхэм гишүүд ээ,

Монгол Улсын Засгийн газраас 2023 оны 01 дүгээр сарын 18-ны өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслийг хэлэлцэх эсэх асуудлыг Хууль зүйн байнгын хороо 2023 оны 03 дугаар сарын 21-ний өдрийн хуралдаанаараа хэлэлцлээ.

Хууль санаачлагч улс төрд нөлөө бүхий этгээдэд хамаарах субъектэд Улсын Их Хуралд суудал бүхий намын дарга, Улсын Их Хуралд ажлаа шууд хариуцан тайлагнадгаас гадна танилцуулдаг байгууллагын дарга, тэдгээрийн орлогч нарыг нэмж, эдгээр албан тушаалтан болон тэдгээрийн хамаарал бүхий этгээд бүх хэлбэрийн тендер шалгаруулалтад оролцохгүй байх, Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, Улсын Их Хурлын гишүүн, Монгол Улсын Ерөнхий сайд, Засгийн газрын гишүүн, аймаг, нийслэлийн Засаг даргын албан тушаал эрхэлж байгаа хүн, эсхүл түүний эхнэр, нөхөр, хамтран амьдрагч, хүүхэд төрөөс хэрэгжүүлэх, санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалт, арилжааны шинжтэй төсөл, хөтөлбөр, эсхүл төрөөс олгох хөнгөлөлт, баталгаа, хандив, зээл хүртэгч, эсхүл эдгээрийг гүйцэтгэж байгаа аж ахуйн нэгжийн нөлөө бүхий хувьцаа, хөрөнгө эзэмшигч, хамтрагч байхыг хориглох, эдгээр хориглолт, хязгаарлалтыг зөрчсөн этгээд болон эрх бүхий албан тушаалтанд хүлээлгэх хариуцлага зэрэг зохицуулалтыг тусган хуулийн төслийг боловсруулсан байна.

Хуулийн төсөл батлагдсанаар улсын төсвөөс нэмэлт санхүүжилт шаардагдахгүй гэж хууль санаачлагч үзсэн бөгөөд хуулийн төслийг www.d.parliament.mn цахим сайтад байршуулж иргэд, олон нийтийн саналыг авч байгаа болно.

Байнгын хорооны хуралдаанаар хуулийн төслийг хэлэлцэх үед Улсын Их Хурлын гишүүн Ш.Адъяаа Улсын Их Хурлын гишүүнийхээ бүрэн эрхийн хүрээнд Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төсөл өргөн мэдүүлж, чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэх эсэхийг шийдвэрлэсэн бөгөөд уг хуулийн төсөлтэй нэгтгэж хэлэлцэхийг дэмжиж байгаа талаар дурдаад, хариуцлагын тогтолцоо болон хууль батлагдахаас өмнө албан тушаалын байдлаа урвуулан ашигласан хэрэгт энэ хуулийг буцаан хэрэглэх эсэх талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Ц.Мөнх-Оргил хуулийн төсөлд тусгасан зохицуулалт нь Монгол Улсын Үндсэн хуулийн Арван зургадугаар зүйлийн 4 дэх

заалтад заасан ажил мэргэжлээ чөлөөтэй сонгох эрхтэй зөрчилдөх эсэх, улс төрд нөлөө бүхий төрийн өндөр албан тушаалтны эрхийг хязгаарлахаас гадна түүний хамаарал бүхий хүний эрхийг давхар хязгаарлаж байгаа бөгөөд хэрэв хууль зөрчсөн бол хэн нь хариуцлага хүлээх асуудлыг тодорхой болгох талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Дэлгэрсайхан хуулийн төслийг дэмжиж байгаагаа илэрхийлээд хуулийн төсөлд хүний сонгох, сонгогдох эрхэд хязгаарлалт тогтоох эсэх, энэ хуульд 2017 онд орсон нэмэлт, өөрчлөлтийг эргэн харж өөрчлөлт оруулах боломж бий эсэх талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Энх-Амгалан Улсын Их Хурлын гишүүдэд Монгол Улсын Үндсэн хуульд заасан хориглолт, хязгаарлалт үйлчилдэг бөгөөд түүний хамаарал бүхий этгээдийн сурч боловсрох эрхэд хязгаарлалт үйлчлэхээр заасан нь Үндсэн хуулийн зөрчил мөн эсэх талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Д.Ганбат хууль батлагдсанаар гарах үр дагаврын талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Энхбаяр төсөл батлагдсанаар улс төрд нөлөө бүхий удирдах албан тушаал хашиж байгаа хүмүүсээс ажил, албан тушаалаасаа чөлөөлөгдөх хүмүүсийн талаарх судалгаа, тооцоо бий эсэх талаар асуулт асууж, хариулт авсан болно.

Улсын Их Хурлын гишүүн Ж.Сүхбаатар Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн төслийг нэр бүхий гишүүдтэй хамтран санаачлан боловсруулж батлуулж байсан бөгөөд энэ хуулийг баримтлан ашиг сонирхлын зөрчлийн хэмжүүр, шалгууртай болсон талаар онцлоод Засгийн газраас өргөн мэдүүлсэн төсөл улс төрд нөлөө бүхий 119 этгээд болон түүний хамаарал бүхий этгээдэд хязгаарлалт тавих асуудал бөгөөд хуулийн төслийг хэлэлцэх нь зүйтэй талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Энх-Амгалан төслийг үзэл баримтлалын хүрээнд хэлэлцэхийг дэмжиж байгаа бөгөөд улс төрд нөлөө бүхий этгээдэд давуу байдал олгох, нөлөөллөөс ангид байлгах санаа зөв боловч хэлэлцүүлгийн үед төслийн зарим заалт Үндсэн хуулийн ажил мэргэжлээ чөлөөтэй сонгох, нийгмийн гарал, эрхэлсэн ажил, албан тушаал, боловсролоор нь ялгаварлан гадуурхаж үл болно гэсэн заалтыг зөрчихгүй байх тал дээр анхаарах, Улсын Их Хурлын гишүүн Ш.Адъяаа нийтийн эрх ашгийг дээдлэх үүднээс хуулийн төслийг батлах зайлшгүй шаардлага байгаа талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Энхбаяр нийгмийн шаардлагын дагуу Засгийн газраас авлигатай тэмцэх үүднээс энэ хуулийн төслийг өргөн мэдүүлснийг зарчмын хувьд дэмжиж байгаа талаар үг хэлсэн.

Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Энхбаяр хуулийн төслийн зарим заалт Монгол Улсын Үндсэн хуульд нийцэх эсэх талаар Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 38 дугаар зүйлийн 38.1 дэх хэсэгт заасны дагуу эрх зүйн дүгнэлт гаргуулах асуудлаар мөн хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-т заасны дагуу горимын санал гаргасныг хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжээгүй болно.

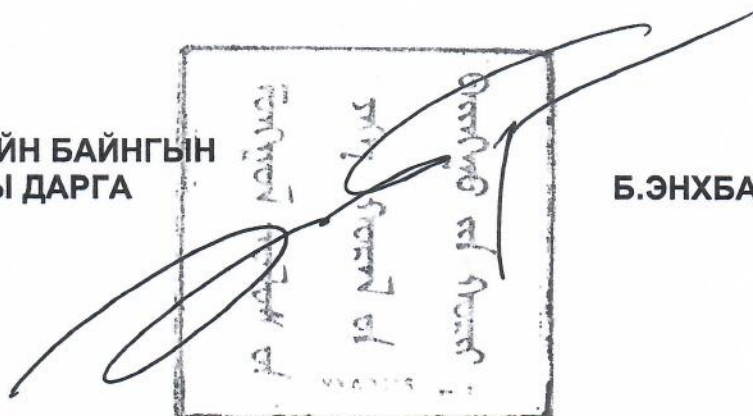
Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслийг Байнгын хорооны хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх буюу 72.7 хувь нь үзэл баримтлалын хүрээнд хэлэлцэхийг дэмжиж, чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлэх нь зүйтэй гэж үзсэн болно.

Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ,

Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуулийн төслийг хэлэлцэх эсэх талаарх Хууль зүйн байнгын хорооны санал, дүгнэлтийг хэлэлцэн шийдвэрлэж өгөхийг Та бүхнээс хүсье.

Анхаарал тавьсанд баярлалаа.

**ХУУЛЬ ЗҮЙН БАЙНГЫН
ХОРООНЫ ДАРГА**

Б.ЭНХБАЯР